

ADVIES Nr. 2.028

Zitting van dinsdag 21 maart 2017

Ratificatie van het verdrag nr. 131 van de IAO betreffende de vaststelling van minimumlonen

x x x

2.841-1

ADVIES Nr. 2.028

Onderwerp: Ratificatie van het verdrag nr. 131 van de IAO betreffende de vaststelling van minimumlonen, 1970

De heer P.-P. Maeter, voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, heeft bij brief van 12 april 2016 het advies van de Raad ingewonnen over de eventuele ratificatie van het verdrag nr. 131 van de IAO betreffende de vaststelling van minimumlonen.

Die adviesaanvraag werd geformuleerd in het kader van de rapporteringscyclus 2016 over de aanbevelingen en de geratificeerde verdragen, die wordt opgesteld krachtens artikel 22 van het IAO-Statuut.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd belast met het onderzoek van dat dossier.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 21 maart 2017 volgend advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. CONTEXT EN DRAAGWIJDTE

De heer P.-P. Maeter, voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, heeft bij brief van 12 april 2016 het advies van de Raad ingewonnen over de eventuele ratificatie van het verdrag nr. 131 van de IAO betreffende de vaststelling van minimumlonen.

In het kader van de rapporteringscyclus 2016 over de aanbevelingen en geratificeerde verdragen, die wordt opgesteld krachtens artikel 22 van het IAO-statuut werd België verzocht een rapport op te stellen voor een evaluatie en follow-up van de toepassing van het verdrag nr. 26 betreffende de methoden tot vaststelling van minimumlonen.

Naar aanleiding van dat verzoek om rapportering heeft de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR) België verzocht te willen nadenken over de mogelijke ratificatie van het verdrag nr. 131 van de IAO, dat een zekere vooruitgang inhoudt ten opzichte van de vroegere verdragen nr. 26 en nr. 99 betreffende de vaststelling van minimumlonen.

Ter herinnering, krachtens artikel 19 van het IAO-Statuut dient België elk jaar een rapport voor te leggen over de toepassing van bepaalde internationale arbeidsverdragen die het niet heeft geratificeerd. Die oefening had in 2013, en eerder al in 1991, met name betrekking op het verdrag nr. 131.

Naar aanleiding daarvan heeft België zijn standpunt over een eventuele ratificatie van het verdrag nr. 131 bezorgd en het IAB een aantal vragen gesteld over hoe de bepalingen van de overeenkomst in kwestie begrepen en geïnterpreteerd moeten worden.

In het kader van de alomvattende studie van 2014 over de systemen van minimumlonen heeft de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR) een reeks elementen aangebracht met de bedoeling de grijze zones uit te klaren die België in zijn rapporten van 1991 en 2013 heeft aangewezen.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft het verzoek om evaluatie van het IAB met betrekking tot een eventuele ratificatie van het verdrag nr. 131 betreffende de vaststelling van minimumlonen, dat door de FOD Werkgelegenheid werd doorgestuurd, aandachtig onderzocht.

Om die mogelijkheid tot ratificatie nauwkeurig te evalueren, heeft hij de argumenten die België in 1991 en in 2013 heeft geuit om zijn standpunt te verdedigen zorgvuldig onderzocht, alsook de alomvattende studie van de CEACR van 2014 over de systemen van minimumlonen.

Uit dat onderzoek blijkt dat het mechanisme voor de vaststelling van de lonen zoals het in België wordt toegepast, bevestigd wordt door de antwoorden die de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen in haar alomvattende studie van 2014 geeft op de interpretatievragen van België.

Voor een aantal bezorgdheden die België aanhaalt, schuift het IAB voornamelijk het principe van de vrijheid van collectief onderhandelen naar voren om systemen voor de vaststelling van minimumlonen in te voeren. Volgens dat principe verplicht het verdrag er niet toe een uniek en streng kader voor de vaststelling van minimumlonen in te stellen. Er kunnen immers verscheidene mechanismen voor de vaststelling van minimumlonen naast elkaar bestaan, zowel in de privésector als in de publieke sector.

De alomvattende studie van 2014 wijst er ook op dat de systemen voor de vaststelling van de lonen die door België werden ingesteld, op het vlak van rechtsgeldigheid overeenstemmen met het IAO-verdrag nr. 131 betreffende de vaststelling van minimumlonen. Het verdrag maakt het immers mogelijk om minimumlonen in een collectieve arbeidsovereenkomst vast te leggen en vereist geen invoering van een wettelijk minimumloon. De criteria die worden gehanteerd bij de vaststelling van de minimumlonen kunnen bovendien enkel gebaseerd zijn op de praktijk zonder dat er een wettelijke basis bestaat, die die minimumlonen bepaalt.

Aangezien meer dan 90 % van de werknemers in aanmerking komt voor die systemen van minimumlonen, is de CEACR ten slotte van oordeel dat de systemen van minimumlonen die in België zijn ingevoerd, overeen lijken te stemmen met de vereisten van het verdrag, dat in artikel 1, § 3, in de mogelijkheid voorziet om bepaalde groepen werknemers aan het toepassingsgebied te onttrekken, waarbij het aantal en de groepen werknemers die op die manier worden uitgesloten, tot een minimum moeten worden beperkt.

Rekening houdend met wat voorafgaat, vindt de Raad dat er voor België reële perspectieven zijn wat de ratificatie van het verdrag betreft, zonder dat de normatieve/conventionele regelgeving moet worden aangepast.

De Raad verzoekt alle bevoegde overheden dan ook om de nodige maatregelen te nemen om het verdrag nr. 131 zo snel mogelijk te ratificeren.
